Γράφει ο **Γιώργος Παυλόπουλος**

“Τα δικά τους παιδιά κλέβουν εκατομμύρια, ενώ τα δικά μας παιδιά σκοτώνονται πηγαίνοντας για να πάρουν ψωμί”. Η φράση αυτή, από την ανακοίνωση του συνδικάτου Disk για τον θάνατο του Μπερκίν Ελβάν, έρχεται να αναδείξει την ταξική διάσταση των όσων συμβαίνουν τις τελευταίες μέρες στην Τουρκία. Όσο για τη μάνα του 15χρονού μαθητή, είχε τη δύναμη να μην κρυφτεί πίσω από παραδόσεις, θρησκευτικές εμμονές και συμβατικούς θρήνους: “Το παιδί μου – είπε – δεν το πήρε ο Αλλάχ, αλλά ο Ερντογάν”. Όταν δε ο πρόεδρος της χώρας Γκιουλ της τηλεφώνησε για να τη συλληπηθεί και τη ρώτησε τι θα ήθελε από αυτόν, δεν μάσησε τα λόγια της – ζήτησε να απομακρυνθούν οι ειδικές δυνάμεις της αστυνομίας από όλη την περιοχή.

Επιτέλους! Μετά από τόσα χρόνια, στη διάρκεια των οποίων ακούμε διαρκώς για τη σύγκρουση του Ερντογάν και της κυβέρνησής του αρχικά με τους στρατηγούς και τους κεμαλιστές και, εσχάτως, με κάποιους πρώην συμμάχους του ισλαμιστές των οποίων ηγείται ένας αυτοεξόριστος στις ΗΠΑ ιμάμης, μετά από τόσες – και πολύτιμες, αναμφίβολα – γεωπολιτικές αναλύσεις για τις φιλοδοξίες της Τουρκίας, τις αντιπαλότητές της με άλλες δυνάμεις της περιοχής (όπως το Ισραήλ), ήρθε η ώρα να δούμε και την άλλη πλευρά των γεγονότων. Αυτήν που, ως αντικαπιταλιστική και επαναστατική Αριστερά, θα έπρεπε να αποτελεί την πρώτη μας προτεραιότητα.

Αυτή τη φορά, στις μεγάλες διαδηλώσεις οργής που συνόδευσαν την κηδεία του Μπερκίν, όσο κι αν προσπαθούσε κανείς δεν θα έβρισκε σημαίες με το πρόσωπο του Ατατούρκ ή του Ερντογάν. Κυριαρχούσαν τα συνθήματα που ζητούσαν εκδίκηση, μαζί με τις κόκκινες σημαίες των κομμάτων και συνδικάτων. Διότι ο Μπερκίν ήταν γέννημα-θρέμμα μιας κλασικής εργατικής συνοικίας της Ιστανμπούλ, όπως είναι το Οκμέιντανι. Εκεί όπου, εκτός από τους αλεβίτες, είναι ισχυρή η παρουσία της τουρκικής Αριστεράς, η οποία έχει πλέον την ευκαιρία να φωνάξει “παρούσα” στις εξελίξεις. Και γι’ αυτό, την αμέσως επόμενη μέρα, επιχειρήθηκε προβοκάτσια, με τη δολοφονία ενός νέου που προερχόταν από μια διπλανή συνοικία, όπου είναι πολύ ισχυροί οι φανατικοί ισλαμιστές και οι Γκρίζοι Λύκοι…

Δεν είναι τυχαίο, επίσης, το γεγονός ότι δεν ήταν μόνο ο Ερντογάν ο οποίος επιτέθηκε κατά των διαδηλωτών και τους χαρακτήρισε εχθρούς της δημοκρατίας επειδή προτιμούν τους δρόμους από τις κάλπες. Και η κεμαλική αντιπολίτευση ήταν, σε αντίθεση με τις προηγούμενες εβδομάδες, εξαιρετικά συγκρατημένη στις αντιδράσεις της – χαρακτηριστικά, ο επικεφαλής του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος, κάλεσε τους οπαδούς του να μην "τσιμπήσουν" σε προβοκάτσιες και να δώσουν την απάντησή τους στις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές της 30ής Μαρτίου.

Δεν χωράει αμφιβολία, βεβαίως, ότι η αναμέτρηση αυτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία, μετά και τα τελευταία γεγονότα, στα οποία συμπεριλαμβάνεται και ο οχετός των αποκαλύψεων για τη διαφθορά των κυβερνητικών στελεχών, του ίδιου του πρωθυπουργού και των παιδιών του. Δεν αποκλείεται, μάλιστα, παρά τη φθορά που αναμφίβολα έχει υποστεί, ο Ερντογάν να βγει και πάλι από την κάλπη πρώτος (γι' αυτό μάλλον δεν υπάρχει αμφιβολία) και κυρίαρχος του πολιτικού παιχνιδιού.

Προσοχή, όμως, στα συμπεράσματα που θα βγάλουμε. Διότι η δύναμή του δεν οφείλεται παρά στην οικονομική ανάπτυξη που σημείωσε η Τουρκία την τελευταία δεκαετία. Αυτή είναι που την ενέταξε στο κλαμπ της G-20, δηλαδή των ισχυρότερων "αναπτυσσόμενων χωρών" του πλανήτη, ισχυροποιώντας το τουρκικό κεφάλαιο, αναβαθμίζοντας σημαντικά τον περιφερειακό του ρόλο – σε βαθμό που να του επιτρέπει να… βγάζει τη γλώσσα στις ΗΠΑ, την ΕΕ και το Ισραήλ. Ταυτόχρονα, όμως, η ανάπτυξη αυτή πρόσφερε αρκετά "ψίχουλα" και στους κάτω, διευρύνοντας και ενισχύοντας έτσι τις κοινωνικές συμμαχίες του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης, ειδικά στα λεγόμενα μεσαία στρώματα. Ενδεικτικά, αξίζει να αναφέρουμε ότι στο διάστημα 2004-2013, με "διάλειμμα" την κρίση του 2008-'09, το πραγματικό κατά κεφαλή ΑΕΠ των Τούρκων διπλασιάστηκε. Είναι δε η ίδια ανάπτυξη που επέτρεψε στον Ερντογάν να κάνει το αδιανόητο: να στείλει στη φυλακή δεκάδες εν ενεργεία και απόστρατους αξιωματικούς του στρατού, που τις προηγούμενες δεκαετίες έκαναν πραξικόπημα όποτε ήθελαν και χωρίς να λογοδοτήσουν σε κανέναν!

Ο Ερντογάν, λοιπόν, δεν πρόκειται να πέσει επειδή το θέλουν κάποιοι ξένοι ή εγχώριοι πράκτορες, ούτε επειδή δυνάμωσε ξαφνικά το "βαθύ κράτος" και αποφάσισε ότι μπορεί να πάρει τη ρεβάνς. Αυτό θα γίνει όταν δημιουργηθεί η ρωγμή στη βιτρίνα του "θαύματός" του και αποκαλύψει μια χώρα τεράστιων ανισοτήτων, κοινωνικής καταπίεσης, μεσαιωνικών εργασιακών σχέσεων και άγριας καταστολής. Μια ρωγμή την οποία μπορεί να προκαλέσει η επερχόμενη κρίση στις "αναδυόμενες αγορές" (που δεν αποκλείεται να οδηγήσει σε νέο Κραχ), αλλά είναι το αίμα του Μπερκίν Ελβάν που μπορεί να την κάνει γκρεμό για τον Ερντογάν, την κυβέρνησή του και τις νέες και παλιές φατρίες του τουρκικού κεφαλαίου.